

zda je lze pokládati za včasné podané, čili nic. Podle § 112 cís. pat. ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. zák., jímž byla vydána soudní instrukce, měl podací protokol, jenž vykonával úlohu dnešní podatelny, býti ve všední dny otevřen po dobu pěti hodin, kteréž určiti bylo věcí vrchních soudů s ohledem na místní poměry. Mimo tyto hodiny nesmělo býti žádné podání u soudu přijato. Článkem II. nařízení ministra spravedlnosti ze dne 5. května 1897, čís. 112 ř. zák. nastoupily předpisy jednacního řádu na místě většiny předpisů soudní instrukce a zejména byl jím nahrazen i § 112 instrukce. Podle § 42 odst. 2 jedn. ř. musí podatelna býti denně otevřena alespoň pět hodin; podle § 43 odst. 3 jedn. ř. jest vyhlásiti na soudní desce, ve které hodiny jest podatelna otevřena o nedělích a o hodů vánočním. § 62 odst. 3 jedn. ř. stanoví, že v podatelně nesmí býti odmítnut a straně vrácen žádný spis adresovaný soudu. Podle § 67 jedn. ř. jest úředníku podatelny zakázáno přijati spis s příkazem, by ho neopatřil podacím záznamem ihned, nýbrž teprve v určitý čas, nebo za jistých podmínek. Z toho vyplývá, že bývalý zákaz § 112 soud. instr., podle něhož n e s m ě l úředník podatelny přijmouti žádné podání mimo úřední hodiny, nebyl převzat jednacím řádem a že tedy spis podaný i po uplynutí úředních hodin, a opatřený o dojití záznamem podatelny z téhož dne, kdy byl podán, jest pokládati za podaný u soudu v den, jemuž razítko podatelny nasvědčuje. Podobně rozhoduje i plenissimární usnesení nejv. soudu vídeňského ze dne 27. června 1899 Pres. 306/99 jud. čís. 143, úřední sb. čís. 97 ohledně soudních podání odevzdaných poště k dopravě na soud, podle něhož spis, adresovaný soudu a podaný na poště, jest pokládati za včasné podaný, byl-li podán v poslední den lhůty na poštu v dobu, kdy mohl ještě býti opatřen poštovním razítkem z téhož dne, kdy byl podán, i když se tak stalo po uplynutí úředních hodin, to jest, byl-li ještě přijat jako t. zv. zmeškaná zásilka za zvláštní poplatek. V témž smyslu zní i rozh. čís. 2477, 3514 a 8171 sb. n. s. Že vyklad tento odpovídá zákonu, tomu nasvědčuje i předpis § 125 c. ř. s., podle něhož končí lhůta uplynutím posledního dne lhůty, beze všeho omezení na určité hodiny. Bylo proto pokládati za včasné došlý i dovolací spis, o nějž tu jde.

Čís. 12529.

Pro posouzení, zda jde o nedovolenou výhodu ve smyslu § 55 vyrovnačního řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n., záleží na tom, kdy byla směnka věřiteli odevzdána, nikoliv na tom, kterým dnem jest datována.

Je-li platební místo směnky v tuzemsku, jest povinností dlužníka, cizozemce, by si opatřil potřebné povolení k vývozu valuty, by mohl dostáti své povinnosti v tuzemsku.

Žalobce vymohl si směnečný platební příkaz proti prvému žalovanému jako přijateli a proti druhé žalované jako rukojmí. Žalovaní bydleli ve Štyrském Hradci, směnka byla splatná v tuzemsku. Žalovaní namítli proti směnečnému platebnímu příkazu, že prvžalovaný ohlásil roku 1931 vyrovnání a vyrovnal se s věřiteli na 48%, v důsledku čehož jest pohledávka po právu jen ve výši vyrovnací kvoty, a uvedli dále, že jim nelze zaplatiti v československých korunách, poněvadž takové placení jest na základě devisových předpisů zakázáno i v Rakouské republice. Procesní soud své stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Nelze se v odvolacím řízení zabývati tvrzením odvolatelů, že žalobce podepsání směnky na odvolatelích vynutil a že jen pod podmínkou vystavení směnek slíbil hlasovati pro vyrovnání a využil tak tísň odvolatelů, což vše v své stolici tvrzeno nebylo a jest tedy novotou podle § 482 c. ř. s. v odvolacím řízení nepřipustnou. Kusost řízení vidí odvolatelé v tom, že nebyl prvou stolicí proveden důkaz o tom, že vzhledem k devisovým předpisům republiky Rakouské v měně čsl. platiti nelze. Důkazu toho však potřebí nebylo, ježto otázka tato pro rozhodnutí sporu jest bezpředmětnou, neboť, jak správně míní prvý soud, má býti rozhodováno o tom, zda odvolatelé platiti jsou povinni, a nikoli, zda platiti mohou. Míní-li se pak námitkou tou nemožnost plnění, nelze okolnost, že odvolatelé bydlí v Rakousku a měli by snad platiti odtud, považovati za nemožnost plnění absolutní, jež jediné mohla by býti na závadu, když přece mohou míti jmění i jinde, zejména v Československu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Ani v námitkách ani za řízení u soudu procesního žalovaní netvrdili, že je žalobce »takřka donutil během vyrovnání vystaviti směnku a že jen pod tou podmínkou hlasoval pro vyrovnání«; nelze nic podobného vyvoditi ani z ostatního jejich přednesu. Právem proto odvolací soud tento nový skutkový přednes, obsažený teprve v odvolání, označil za nepřipustnou novotu podle § 482 c. ř. s. Žalovaní ovšem poukázali k tomu, že směnka byla vystavena 1. října 1931, kdežto vyrovnací řízení že bylo zahájeno 26. září 1931, z čehož dovozovali, že závazek je podle § 55 vyr. ř. neplatný. Než naproti tomu namítal žalobce, že mu směnky odevzdány byly již 14. ledna 1931, a nabízel o tom důkaz dopisy ze dne 14. a 16. ledna 1931, o jichž pravosti se zástupce žalovaných nemohl vyjádřiti. Okolnost, že zažalovaná směnka byla 1. října 1931 d a t o v á n a, nenasvědčuje nutně tomu, že byla teprve toho dne žalobci odevzdána, což by jediné bylo rozhodné, a neplyne to ani ze spisů vyrovnacích. Proto se neprávem vytýká odvolacímu soudu, že ony spisy nesprávně zhodnotil. O tom, kdy byla směnka žalobci odevzdána, žalovaní se vůbec nevyjádřili a tedy ani důkazy nenabídli. Odvolací řízení není vadné ani proto, že se odvolací soud nedotazoval

podle návrhu žalovaných o devisových předpisech v Rakousku. Odvolací soud právem uvedl, že devisové opatření není překážkou, jež by absolutně znemožňovala plnění. Podle obsahu směnek je jako bydliště prvního příjemce uveden Český Těšín; toto místo je tedy podle § 3 č. 7 směn. zák. také místem platebním, kde měla být placena směnečná valuta a ovšem také částky splatné k její úhradě podle vyrovnání. Bylo tedy na žalovaných, by si včas opatřili potřebné povolení k vývozu valuty, by své povinnosti v tuzemsku mohli dostáti, a nemohou následky toho, že tak neučinili, přesunovati na žalobce.

Čís. 12530.

Biograf jest provozovnou podle § 87, první odstavec, j. n.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1933, R I 1012/32.)

Žalobce, majitel půjčovny filmů, domáhal se na žalované, bydlící v Brně, zaplacení 30.000 Kč, ježto si žalovaná najala od něho film k provozování v pražském biografu A. Proti žalobě zadané na krajském soudě v Praze namítla žalovaná místní nepřislusnost. Soud první stolice námitce vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Žalobce odůvodňuje příslusnost zdejšího soudu tím, že žalovaná jako provozovatelka pražského biografu A. najala od něho k provozování zvukový film. Jest tedy řešiti otázku, zda biograf lze považovati za obchodní podnik nebo provozovnu obchodu nebo povolání žalované strany. Soud jest toho názoru, že biograf nelze považovati ani za obchodní podnik, ani za obchodní provozovnu ve smyslu § 87 první odstavec j. n., nýbrž že biograf jest podnikem zábavným jako divadlo, kabaret a pod., nelze tu tedy mluviti o závodu nebo provozovně podle § 87 první odstavec j. n. a příslusnost zdejšího soudu vzhledem k tomu, že žalovaná strana, jak jest nesporno, má trvalé bydliště v Brně, není dána. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislusnosti. Důvody: Nelze souhlasiti s názorem prvního soudu, že biograf nelze považovati za provozovnu podle § 87 j. n., nýbrž jen za podnik zábavní. Provozovnou obchodu nebo povolání jest místo, na kterém žalovaný provozuje výdělečnou činnost, při čemž na tom nezáleží, v čem tato výdělečná činnost spočívá (srov. rozh. čís. 10.818 sb. n. s.). Tento důvod příslusnosti není obmezen jen na podniky ryze průmyslové, nýbrž je rozšířen i na podniky jiné a není příčiny podnik biografický z příslusnosti této vylučovati (srov. Hora — civilní právo procesní — díl I. § 34). Žalovaná strana v žalobní odpovědi sama se označuje za provozovatelku biografu A. a i z obsahu žaloby je skutečnost ta zřejma, takže jest tu místní příslusnost podle § 87 první odstavec j. n.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, poukávav k důvodům rekursního soudu.